Latvijas Republikas Civillikuma terminu vārdnīca

latviešu-angļu angļu-latviešu

The Civil Law of Latvia -Glossary of Terms

Latvian-English English-Latvian

, and the second
This book is published thanks to financial assistance from the Embassy of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland in Latvia.
Paredzēta kā mācību līdzeklis sabiedrisko un juridisko zinātņu studentiem
ISBN 9984-657-06-X © Tulkošanas un terminoloģijas centrs, 2001 Iespiests a/s "Preses nams" poligrāfijas grupā " Jāņa Sēta"

Šī grāmata izdota pateicoties Lielbritānijas vēstniecības Latvijā

UDK 347.1(038) Gl 690

finansiālajam atbalstam.

SATURS CONTENTS

Priekšvārds Preface	
Vārdnīcas lietotājiem	
Terminu vārdnīca: latviešu-angļu	
Terminu vārdnīca: angļu-latviešu	

PRIEKŠVĀRDS

Latvijas valsts ir skaidri definējusi apņēmību iespējami īsākā laikā integrēties Eiropas Savienībā, uz visiem laikiem kļūstot par neatņemamu un pilntiesīgu Eiropas sastāvdaļu. Viens no iespējamiem veidiem, kā veicināt šī mērķa sasniegšanu, ir nodrošināt lielāku valsts pārvaldes atklātību un pieejamību, kā arī izpratni par tur notiekošajiem procesiem. Tāpēc ļoti būtiski ir jebkuram interesentam dot iespēju iepazīties ar valstī pastāvošajiem tiesību aktiem.

Izmantojot izdevību, vēlos izteikt lielu pateicību ikvienam, kurš piedalījies Civillikuma terminoloģijas atveidošanā angliski. Tas ir liels solis vienotas juridiskās terminoloģijas radīšanas virzienā, kas ne tikai atvieglos Civillikuma tiesību normu pareizu izpratni un vienveidīgu piemērošanu, bet arī sekmēs vienotu izpratni par Latvijas tiesību sistēmu kopumā. Vienotas juridiskās terminoloģijas izstrāde veicina tiesiskās informācijas apmaiņu, kas palīdz izglītot sabiedrību privātiesību jomā.

Ingrīda Labucka Latvijas Republikas tieslietu ministre

PREFACE

The Latvian State has clearly defined its determination to integrate into the European Union as soon as possible, thus becoming an integral and full-fledged constituent part of Europe. One of the possible ways to attain this objective is through the encouragement of openness in and accessibility to public administration, as well as an understanding of the ongoing processes in public administration. Therefore, it is very important that every interested person is given the opportunity to become acquainted with the existing legislation of Latvia.

Taking advantage of this opportunity, I would like to express my gratitude to everyone who has taken part in the preparation of the Glossary of Terms (English translation of the terminology used in the Civil Law of Latvia). The work done is a large step in the furtherance of the use of uniform English legal terms in the translation of the legislation of Latvia. It will not only contribute to accurate interpretation and consistent application of legal norms, but will also foster an understanding of the cohesiveness of the legal system of Latvia. The promotion of an exchange of legal information facilitated as a result of the development of uniform legal terminology in translation I consider to be a significant contribution to the further development of co-operation in the field of private law.

Ingrīda Labucka Minister for Justice Republic of Latvia

VĀRDNĪCAS LIETOTĀJIEM

Vārdnīcā ir apkopoti ne tikai Civillikumā sastopamie civiltiesību termini, bet arī šī likuma raksturīgāku vārdi un izteicieni. Katrā vārdnīcas daļā ir vairāk nekā 900 šķirkļu.

Vārdnīcai ir divas daļas: latviešu – angļu un angļu – latviešu. Jāpiebilst, ka abās šīs vārdnīcas daļās ir atrodamas tikai tās atbilsmes, kas ir likuma oriģināltekstā un Tulkošanas un terminoloģijas centra sagatavotajā Civillikuma angļu tulkojumā.

Visi vārdi un izteicieni ir sakārtoti alfabētiskā secībā. Svarīgākiem juridiskiem terminiem šķirklī ir pievienotas Civillikumā dotās definīcijas vai skaidrojumi ar attiecīgā panta norādi (p.— pants — latviešu tekstā un § — Section — angļu tekstā). Ja kādam latviešu vārdam atbilst vairāki angļu vārdi, pantu norādes palīdz izvēlēties pareizo ekvivalentu.

Pantu norādes šķirkļos ir arī tad, ja konkrētais ekvivalents ir lietojams tikai noteiktā kontekstā.

NOTES FOR USERS

The present glossary includes not only civil law terms that appear in the Civil Law of Latvia, but also other common words and expressions from this Law. There are over 900 entries in each part of the dictionary.

The dictionary consists of two parts: Latvian-English and English-Latvian. It should be noted that in both parts only those term equivalents are given that actually appear in the original text of the Civil Law and in its English translation.

All the words and expressions are entered in strict alphabetic order. Definitions and explanations given in the text of the Civil Law for the more important terms are included in the entries with references to the corresponding sections (p. – pants – for the Latvian text and § – Section – for the English text). In cases where several English terms correspond to one Latvian word, the references may be helpful to find the appropriate English equivalent.

References are also given in cases where the equivalent in the target language is to be used only in a specific context.

Terminu vārdnīca

latviešu-angļu

Glossary of Terms

Latvian-English

A

abpusēji norādījumi – averments of each of the parties (§ 919)

acīm redzami - manifestly

administratīvās robežas – administrative boundaries

administratīvās varasrīkojums – administrativeorder

adopcija – adoption

adoptētais – adoptee

adoptētājs – adopter

adresāts - addressee

aicinājums mantot – invitation to inherit

aizbildnība – guardianship

aizbildnis - guardian

aizbilstamais - ward

aizdevējs – lender

aizdevuma līgums

(1934.p.) – Ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. — loan agreement

aizgādnība – trusteeship

aizgādnis - trustee

aizlieguma tiesība – right of prohibition

aizņēmējs – borrower

aizņēmums – loan

aizsargājamo pieminekļu saraksts – List of Monuments Protected by the State

aizskārums – delict

aizturējuma tiesības – detainer rights

aizturēt – withhold, detain, prevent

akciju sabiedrība – stock company

akorda alga – wages for piecework

aktu grāmata – register of documents

- alternatīva saistība alternative obligation
- alternatīvs nosacījums alternatīve condition
- amata mērķi business objectives (§ 859)
- amatpersona official,
 officer
- apakšīrnieks sub-tenant
- apakšnomnieks sub-lessee
- apdāvinātais donee
- apgrūtināt encumber
- apķīlātais person whose property has been distressed
- apmierinājums satisfaction
- **apsaimniekošana** management
- apslēpta manta (952.p.) –

Apslēpta manta ir visas zemē ieraktas, iemūrētas vai kā citādi noslēptas vērtīgas lietas, kuru īpašnieks notecējušā laika ilguma dēļ vairs nav uzzināms. — concealed property

- **apsolījuma ņēmējs** promisee
- apsolījums promise
- apsolītājs promisor
- apstiprinājums confirmation
- **apstiprinošs nosacījums** affirmative condition
- **apstrādātājs** person who has processed something
- apstrīdamas lietas disputed property
- apstrīdēt contest (§ 67),
 dispute (§ 159)
- apūdeņošana irrigation
- **apzīmētais nosacījums** designated condition
- ar tiesas starpniecību through a court
- ārkārtēja lietojuma tiesība – extraordinary usufructuary rights
- ārlaulībā dzimis bērns child born outside the marriage
- **arodu piekopēji** tradespersons

ārpus konkursa procesa – outside the concursus procedure

atbaidīt - discourage

atbalsta tiesība – right of support

atbalsts – supporting object

atbildētājs – defendant

atbildība - liability

atbildības pienākums – duty of liability

atcēlējs līgums – cancellation agreement

atcēlums - revocation

atceļošs nosacījums – resolutory condition

atdošanas līgumi – contracts requiring return of property

atgādinājums – reminder

atjaunot agrāko stāvokli – restore to one's previous status

atkāpšanās tiesība – right of withdrawal

atklātais vietnieks – agent for a disclosed principal

atlīdzība – compensation, remuneration, reimbursement

atlīdzība par darbu – remuneration

atlīdzības takse – compensation rate

atlīdzināt prāvas izdevumus – pay court costs

atlīdzināt zaudējumus – compensate for losses

atliekošs nosacījums – suspensive condition

atļauja – consent (§ 33), permission (§ 169), permit (§ 1125)

atļautā pašaizstāvība – justified self-defence

atmest paradumu – lose the habit

atmešana – abandonment

atpakaļējs spēks – retroactive effect

atpakalpārdevums - resale

atpakaļpirkums – repurchase

atprasījuma tiesība – right to reclaim

atprasījums - reclaim

atradēja alga – finder's fee

atrautā peļņa – lost profits, lost income (§ 2347)

atsaukšana - revocation

atsavinājums – alienation

atsavinātājs – alienor

atsevišķa manta – separate property

atstātā gultne – abandoned bed

atstumšana no mantojuma

(427.p.) – Ar atstumšanu no mantojuma jāsaprot rīkojumā nāves gadījumam izteiktā griba, lai tas, kam ir tiesība mantot pēc likuma, nekļūst par mantinieku. – exclusion from inheritance

atsvabināšana - release

atteikšanās no mantošanas – refusal of an inheritance

atteikties no prasījuma – waive a claim

attiesājums – replevin

attiesāt – replevied (§ 1333)

atvainojama maldība – excusable mistake

atvieglojums – relief

atvietojama lieta – fungible property

atvietojamā persona – person being substituted for

atvilkt parādus – deduct debts

atzīt par neesošu – annul (§ 42)

audzēt kultūru – grow a crop

augļi (855.p.) – Auglis šā vārda plašākā nozīmē ir katrs labums, ko var iegūt galveno lietu lietojot.
Auglis šaurākā nozīmē ir viss tas, ko no lietas dabū vai nu kā tās dabiskos ražojumus, vai kā ienākumus, ko tā nes sakarā ar

sevišķām tiesiskām attiecībām; pirmā gadījumā augļus sauc par dabiskiem, otrā par civīliem. Pie pēdējiem skaitāmi nomas un īres maksas un kapitāla procenti. fruits **augļu atdalīšana** – separation of the fruits

augstākas būves tiesība – right of building height

augšupējie radinieki ascending kin

B

bailes – fear

bāriņtiesa - orphan's court

bērna izcelšanās – filiation of a child (§ 146)

bez piebilduma – unreservedly

bez sevišķas pilnvaras – without a special power of attorney

bezdarbība – failure to act, inaction

bezīpašnieka lieta – ownerless property

bezķermeniskas lietas – intangible property

bezmantinieku manta – property without heirs

beznosacījuma piekrišana – unconditional consent

biedrība – partnership, company (§ 1312)

biedrs - member

blakus lieta (850.p.) – *Bet viss* tas, kas pastāv tikai ar galveno lietu, vai pieder pie tās, vai kā citādi ar to saistīts (815.p.), ir blakus lieta. – auxiliary property, ancillary provision, ancillary matter (§ 2332)

blakus noteikumi – ancillary provisions

blakus prasījumi – ancillary claims

blakus tiesības – ancillary rights

blakus zemes gabali – adjoining parcels of land

blanko uzraksts – blank endorsement

bojā eja – destruction

bojā ejas risks – risk for destruction

brīvā manta – independent property

būt spēkā – be in effect

būtiskas sastāvdaļas – essential elements

būve – structure

būvnoteikumi – building regulations

C

caurlūkošana – review (§ 307)

cedents - cedent

cedēt - cede

celt prasību – bring an action

ceļa servitūts – servitude of right of way

ceļa tiesība – right of way

ceļotājs – traveller

cenas samazinājuma prasība – action for price reduction

cerības pirkums – speculative purchase

cesija - cession

cesionārs - cessionary

cietušais – injured party (§ 755), victim

cilts (209.p.) – No vienas kopējas trešās personas cēlušos radinieku kopību sauc par cilti. – stirps

ciltstēvs – ancestor

civilie augļi - civil fruits

Civilprocesa likums – Civil Procedure Law

čaklība – diligence, industriousness

čakls saimnieks – industrious owner

dabas spēks – natural force

dabiskas sastāvdaļas – natural elements

dabiskie aizbildņi – natural guardians

dabiskie augļi – natural fruits

daiļāks – more attractive

dalīšana - division

daļas daļa – part of a share

darba attiecības – employment relations

darba devējs – employer

darba līgums (2178.p.) – Ar darba līgumu viena puse uzņemas strādāt otrai darbu par atlīdzību. – employment contract

darba rīki un ierīces – tools and equipment

darbība – act, actions, work

darbinieks – employee

darījuma noslēgšana – entering into a transaction

dāvinājums (1912.p.) –
Dāvinājums ir tiesisks
darījums, ar kuru kāds aiz
devības piešķir otram bez
atlīdzības kādu mantisku
vērtību –

dāvināt – give as present, make a gift of (§ 648)

dāvinātājs - donor

gift

derība (2282.p.) – Derības ir tāds līgums, ar ko sakarā ar kādu apstrīdamu apgalvojumu vienojas par to, lai tas, kura apgalvojums izrādītos nepareizs, izpildītu kautko noteiktu par labu otrai pusei vai trešai personai (1521. un turpm.p.). – wager

derīgie izdevumi – useful expenditures

dibināšanas akts – founding documents

dibinātas aizdomas – wellfounded suspicion

divpusējs darījums – bilateral transaction

dokuments - document

domājamas daļas – undivided shares

dot tiesību – give rise to a right

draudi - threats

draudzības pirkums – friendship purchase

droša mēraukla – reliable standard

drošība – safety, security

dzēst parādu – discharge the debt (§ 1837)

dzēšana – discharge (§ 490)

dzimšana – birth

dzimšanas apliecība – birth certificate

dzimtsarakstu nodaļa – General Registry office

dzīves vieta (7.p.) — Dzīves vieta (domicils) ir tā vieta, kur persona ir labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur pastāvīgi dzīvot vai darboties. — place of residence

dzīvoklis – dwelling (§ 396)

dzīvokļa tiesība – right of dwelling

E

ēka – building

ēkas piederums – appurtenance of a building

ēku servitūti – servitudes of buildings

ezera gultne – lake bed

eža – bounder

F

faktiska maldība – mistake of fact

faktiska vara – actual control

faktiski šķēršļi – factual impediments (§ 203)

faktisks valdījums – actual possession

fiktīvi – fictitiously

fiziskā persona – natural person

G

gādīgs saimnieks – careful proprietor

gaisa telpa – airspace

gaismas tiesība – right of light

gaišie starplaiki – lucid intervals

galvenais parādnieks – principal debtor

galvenais parāds – principal debt

galvenās lietas (850.p.) –

Galvenās lietas ir tās, kas ir patstāvīgi tiesību priekšmeti. Bet viss tas, kas pastāv tikai ar galveno lietu, vai pieder pie tās, vai kā citādi ar to saistīts (851.p.), ir blakus lieta. – principal property

galvinieks – guarantor

galvojums (1692.p.) –
Galvojums ir ar līgumu
uzņemts pienākums atbildēt
kreditoram par trešās
personas parādu,
neatsvabinot tomēr pēdējo

no viņas parāda. – guarantee

garā slimais – mentally ill

gara slimība – mental illness

garīdznieks – minister (§ 50)

garīgās spējas – mental capacity

glabājuma devējs - bailor

glabājuma līgums – contract of bailment

glabātājs – bailee

gods – honour, reputation

godu un cieņu aizskarošas ziņas – information that injures reputation and dignity

graudniecības līgums

(2196.p.) – Ar graudniecības līgumu viena puse graudnieks pret atlīdzību uzņemas pastrādāt otrai saimniekam viņa lauku saimniecībā vispār parastos darbus ar savu zirgu un cilvēku darba spēku un saviem darba rīkiem sharecropping contract **graudnieks** – sharecropper

greznuma izdevumi – enhancement expenditures

griba – intent (§ 42), will (§ 224), volition (§ 122)

gribas īstums – authenticity of intent

gribas izteikums – expression of intent

grūti dziedināms – difficult-to-cure

ģenerālpilnvara – general power of attorney

ģimene (214.p.) – Pie ģimenes šaurākā nozīmē pieder laulātie un viņu bērni, kamēr tie vēl atrodas nedalītā saimniecībā. – family

ģimenes tiesības – family law

hipotēka – mortgage

I

iebildums - objection

iebūves tiesība – right of installation

iedoties laulībā – enter into marriage

iedzīvoties - enrich oneself

ieguldījums – contribution

ieguvējs – acquirer

ieinteresēta persona – interested person

ieķīlājums – pledging, pledge

ieķīlātājs – pledger

ienākums - income

ienesība – profitability

ieruna – defence (§ 1701), objection

ierunas tiesība – right to object

ieskaits – set-off

ieskats - discretion

iespiesties – intrude

iestāde - institution

ietaise – installation

ieteikums – recommendation

ievērojot vajadzīgo rūpību – exercising due care

ievešana valdījumā – person's being put into possession

ik gadus - annually

inventāra tiesība – right of inventory

inventārs – inventory

īpašuma iegūšana – acquisition of ownership

īpašuma pāreja – passing of ownership

īpašuma prasība – ownership action

īpašuma priekšmets – subject-matter of ownership

īpašuma tiesības – ownership rights

īpašums – property, ownership

īres līgums (2112.p.) -

Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķīruma līgums — īre. — rental contract

īres maksa – rental payment

īrnieks - tenant

īstā laikā – at the proper time

īstā māsa – sister of the whole blood

īstā vietā – in the proper place

īstais brālis – brother of the whole blood

īstums – authenticity

izcelšanās – descent (§ 154), origin (§ 1848)

izdevumi – expenses (§ 95), expenditures

izgatavot aktu – complete a deed

izīrētājs – renter

izķēmojums – disfigurement **izlaidīga dzīve** – dissolute lifestyle

izlaist no savām rokām — relinquish possession

izlejas tiesība – right of water disposal

izlietot tiesības – exercise rights

izlīgums (1881.p.) -

Izlīgums ir līgums, ar kuru tā dalībnieki kādu apstrīdamu vai kā citādi apšaubāmu savstarpēju tiesisku attiecību, savstarpēji piekāpdamies, pārvērš par neapstrīdamu un neapšaubāmu. — settlement

izloze (2285.p.) – Izloze ir tāds līgums, pēc kura lietas īpašnieks lietu izlozē pēc noteikta plāna, bet izlozes dalībnieki, par zināmu likmi vai arī bez maksas, iegūst cerību to vinnēt. – lottery

izlozētājs – operator of a lottery

iznomāšana – leasing

iznomātājs – lessor

izņemt no privāttiesiskas apgrozības – remove from the scope of private law

izņēmuma kārtā – as an exception

izpelnīta atlīdzība – earnings (§ 2188)

izpildījums – execution (§ 525), performance (§ 1260), fulfilment (§ 1425)

izpircējs – pre-emptor

izpirkuma tiesība

(1381.p.) – Izpirkuma tiesība ir tiesība iegūt cita atsavinātu nekustamu īpašumu, atstumjot ieguvēju, sakarā ar priekšrocību pret viņu, un iestājoties viņa tiesībās. – right of pre-emption

izpirkums – pre-emption

izrakteņi – mineral resources

izsludināšana – publishment, proclamation

izsludināt par mirušu – declare presumed dead

izsole - auction

izsole privātā kārtībā – auction by private procedure

izsole tiesas kārtībā – auction by judicial process

izsolītājs - bidder

izšķērdīga dzīve – spendthrift lifestyle

izšķirt strīdu – adjudicate a dispute

izteikt rakstiski – express in writing

izteikt savu gribu – express one's intent

izteikta griba – expressed intent

iztrūkums – shortage, shortfall

iztulkošana – interpretation

iztulkot – interpret, construe (§ 928)

izvairīties pieņemt – fail to accept

izvēles tiesība – right to choose

J

jaukts nosacījums – mixed condition

jūras piekrastes josla – littoral zone

jūras tirdzniecības kuģis – mercantile marine ship

juridiskā persona – legal person

K

kaitējums – harm, damage

kājceļa tiesība – right of a footpath

kalpojošais nekustamais īpašums – servient immovable property

kalpojošais zemes gabals – servient parcel of land

kalpojošās lietas – servient property

kalpotājs – servant

kapitālparāds – capital debt

kapitāls – capital, principal (§ 1362)

kara gaitas – active duty

karadarbības izbeigšanās – end of active hostilities

kārtas numurs – registration number (§ 143)

kavēt - hinder

klaušas - corvée

klaušu prasījumi – claims for corvée

klusais vietnieks – agent for an undisclosed principal

klusējot izdarīta atteikšanās – implicitly made renunciation

klusējot izteikta griba – implicit intent

klusēšana – silence

komercķīla – commercial pledge

komisijas līgums – commission contract

konkursa masa – entirety of property subject to concursus proceedings (§ 217)

konkursa valde – administrator of the concursus proceedings (§ 277)

konkurss – concursus proceedings

konosaments – bill of lading

kopesamība – co-existence

kopīga manta – joint property

kopīgi un nedalīti – jointly and without division

kopīpašuma tiesība – joint ownership rights

kopīpašums – joint ownership, joint property

kopkreditori – joint creditors

kopmanta – joint property

kopmūris – common masonry structure

kopparādnieki – joint debtors

korrespektīvs testaments – mutual will

korroborācija – corroboration

kredithipotēka – credit mortgage

kreditors – creditor

kuģu hipotēka – ship mortgage

kuļamā mašīna – threshing machine

kurināmā ietaise – heating system

kustama lieta – movable property

kustama manta – movable property

kvitēt - receipt

kvīts – receipt (§ 301)

ķermeniska lieta – tangible property

ķīla – pledge

ķīlas devējs - pledger

ķīlas ņēmējs – pledgee

ķīlas tiesība (1278.p.) –

Ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu (841.p.), uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. – pledge right

ķīlāšana – distress

ķīlāšanas tiesība – distress rights

L

labdarīgs mērķis – charitable purpose

labi tikumi – moral principles

labprātīga izsole – voluntary sale at auction, voluntary auction

labticīgs – acting in good faith

labticīgs valdītājs (910.p.) -

Labticīgs valdītājs ir tas, kas pārliecināts, ka nevienam citam nav vairāk tiesību valdīt lietu, kā viņam, bet ļaunticīgs — tas, kas zina, ka viņam nav tiesības lietu valdīt vai ka kādam citam šajā ziņā ir lielākas tiesības nekā viņam. — possessor in good faith

laimes līgumi – contracts regarding games of chance

lauku servitūti – rural servitudes

laulātā atsevišķa manta – separate property of a spouse

laulātais - spouse

laulāto mantisko attiecību reģistrs – Spousal Property Relations Register

laulāto mantošana – inheritance by spouses

laulībā dzimis bērns – child born of the marriage

laulības līgums – marriage contract

laulības neesamība – annulment of a marriage

laulības šķiršana – dissolution of marriage (§ 72), divorce (§ 64)

legatārs (500.p.) – legatee

legāts (500.p.) — Ja kādam novēlēts nevis viss mantojums, ne arī tā daļa attiecībā pret visu mantojumu, bet tikai atsevišķs mantojuma priekšmets, tad novēlējumu sauc par legātu, bet to, kam tas novēlēts, par legātāru. — legacy

lejupējie radinieki – descending kin

līdzējas puses – contracting parties

līdzēji – contracting parties

līdzmantinieks - co-heir

lietas trūkumi – defects of property

lietojuma būtība – essence of usufruct

lietojuma tiesība – usufructuary rights

lietojums – usufruct

lietošanas ķīla – usufructuary pledge

lietošanas tiesība – right of use

lietpratējs – expert

lietu kopība (849.p.) – Lietu kopība ir vairāku tādu patstāvīgu, vienas vai dažādu šķiru, ķermenisku vai bezķermenisku lietu sakopojums zināmam nolūkam vienā sastāvā un ar vienu kopīgu nosaukumu, kuras šajā sastāvā atzīstamas tiesiskā ziņā par vienību jeb vienu pašu lietu. – aggregation of property

lietu savienošana – joining property (§ 979)

lietu tiesība – property law (§ 840), property rights

līgava – bride

līgavainis - bridegroom

līguma atcēluma prasība – action for setting aside a contract

līguma noslēgšana – entering into a contract

līguma priekšmets – subject-matter of a contract

līguma projekts – draft

līgumiska mantošana – contractual inheritance

līgumisks mantinieks – contractual heir

līgums – contract

līgumsods (1716.p.) –

Līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu *pienācīgi.* – contractual penalty

likumīgais pārstāvis – legal representative

likumiska mantošana – intestate succession, lawful inheritance

likumiski šķēršļi – legal impediments

likumiskie procenti – interest set by law

likumisks mantinieks – heir by intestacy

likvidācija – liquidation

likvidators – liquidator

lopu ceļš – livestock path

lopu dzirdināšanas tiesība – right of watering livestock

loze - lot

ļauns nolūks – bad faith, wrongful intent

ļaunticīgs ieguvējs – person who has acquired the property in bad faith

M

maikste - pole

maiņas līgums (2091.p.) –

Maiņas līgums ir divu personu abpusējs apsolījums dot vienu priekšmetu pret otru, izņemot naudu. – barter contract

mājas kārtībā izdarīts dalījums – informal division

mājas kustoņi – domestic animals

maksājums – payment

maksātnespēja – insolvency

maldība - mistake

mantas kopība – joint ownership of property

mantas šķirtība – separate ownership

mantinieka iecēlums – appointment of an heir

mantinieka tiesības – rights of an heir

mantinieks (384.p.) -

Tiesību iestāties mirušā mantisko attiecību kopībā sauc par mantojuma tiesību. Personu, kam pieder tāda tiesība, sauc par mantinieku. — heir

mantiska vērtība – valuable property (§ 89), financial value (§ 979), financial benefit (§ 2096)

mantojuma aizgādnība – trusteeship for an estate

mantojuma apsardzība – protection of an estate

mantojuma atklāšanās – opening of a succession

mantojuma atraidīšana – renunciation of an inheritance

mantojuma atraušana – forfeiture of inheritances

mantojuma atstājējs – estate-leaver

mantojuma dalīšana – division of an estate

mantojuma daļa – share of an estate

mantojuma izdalīšana – distribution of an estate

mantojuma līgums

(639.p.) – Līgumisko mantošanu nodibina ar līgumu, ar kuru viens līdzējs otram vai vairāki līdzēji cits citam piešķir tiesību uz savu nākamo mantojumu vai tā daļu. Tādu līgumu sauc par mantojuma līgumu. – inheritance contract

mantojuma masa – entirety of property of an estate

mantojuma pieņemšana – acceptance of an inheritance

mantojuma prasība – inheritance action

mantojuma tiesība

(384.p.) – Tiesību iestāties mirušā mantisko attiecību kopībā sauc par mantojuma tiesību. – right of inheritance

mantojuma tiesības – inheritance law

mantojums (382.p.) – *Mantojums ir kopība, kurā*

ietilpst visa kustamā un nekustamā manta, kā arī citiem atdodamās tiesības un saistības, kas mirušam vai par mirušu izsludinātam piederējušas viņa patiesās vai tiesiski pieņemamās nāves laikā. — estate, inheritance (§ 113)

mantot necienīgs – not worthy to inherit

mantotāja atteikšanās līgums – contract to renounce the right of inheritance

mantotspēja – capacity to inherit

mātes līnija – maternal line

medību tiesības – hunting rights

meža dzīvnieki – wildlife, wild animals

miesas bojājums – bodily injury

miesīgi sakari – carnal relations

miesīgi trūkumi – physical deficiencies

miršanas apliecība – death certificate

mirušais – deceased

miteklis – housing (§ 95)

morāls kaitējums – moral injury

...

mutiska vienošanās – oral agreement

mutisks - oral

N

nākamā lieta – future property

naudas prasījums – monetary claim

naudas sods – monetary fine

nāve – death

nāves briesmas – mortal danger

neatceļams īpašums – irrevocable property

neatliekams parāds unpostponable debt (§ 280), compulsory debt (§ 490)

neatļauta darbība – wrongful acts

neatņemama daļa – preferential share

neatraidāms mantinieks

(423.p.) – Neatraidāmie mantinieki ir laulātais un lejupējie, bet ja pēdējo nav, tad tuvākās pakāpes augšupējie. – forced heir

neatvietojama lieta – nonfungible property **nedalāma saistība** – indivisible obligation

nedalāmas tiesības – indivisible rights

negodīga konkurence – unfair competition

neiespējams nosacījums – impossible condition

nejaušs nosacījums – casual condition

nejaušs zaudējums – accidental loss

nekustama lieta – immovable property

nekustama manta – immovable property

nelietīga izlietošana — improper use

nenomaksātie procenti – outstanding interest

nepārvarama vara – force majeure

nepatērējama lieta – inconsumable property

nepieciešamie izdevumi – necessary expenditures

nepieciešams nosacījums – necessary condition

nepilngadība – minority

nepilngadīgie – minors

nepilnīga radniecība – partial kinship

nepilnvarots lietvedis – unauthorised manager

nesaprotami izteikumi – incomprehensible expressions

nesvarīga maldība – mistake of little substance

netaisna iedzīvošanās – wrongful self-enrichment

netiešs zaudējums – indirect loss

netikli - immorally

netikumīgi nosacījumi – immoral conditions

neuzdota lietvedība – unauthorised management

neuzmanība – negligence

no līguma izrietošas tiesības – rights arising from a contract **nodarīt zaudējumus** – cause a loss, occasion a loss

nodibinājums – establishment

nodoms - intent

nodošana – transfer, delivery

nodrošinājums – security

nogādāšanas izdevumi – delivery expenses

nogaidu tiesība – expectant right

noilguma termiņa notecējums – lapse of the prescriptive period

noilgums – prescription period

nokavējuma procenti

(1759.p.) – Procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, šādos gadījumos: 1) par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem ... – late-payment interest

nokavējums - delay

nolaidība – negligence

nolīdzinājums – settlement

noliedzošs nosacījums – negative condition

noliegšana – dissent (§ 1430)

nolietošanās – wear and tear

nolīgtie procenti – contractual interest rate

nomaksas pirkums – instalments purchase

nomas līgums (2112.p.) -

Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķīruma līgums — īre. — leasing contract

nomas maksa – lease payment

nomnieks - lessee

norēķins – accounting

normēta cena – standard price

nosacījums (1549.p.) – Nosacījums ir tāds blakus noteikums, ar kuru līguma spēks darīts atkarīgs no kāda nākoša un nezināma vai vismaz par tādu domājama notikuma. – condition

nosacīts prasījums – conditional claim

notariālā kārtībā – with notarisation procedures

notārs - notary public

notecējums – expiration

notecēt - elapse

noteikti izteikta griba – specifically expressed intent

notekas tiesība – right of drainage

novēlējums – bequest

novēlēt mantu – bequeath a property

novērtējums - assessment

novilcinājums – delay

nozaudēta lieta – lost property

nozaudētas lietas atradējs – finder of lost property

noziedzīga ceļā – by criminal means

noziedzīgs nodarījums – criminal offence

otrādas sekas – opposite consequences

P

padoma devējs – provider of advice (§ 2318)

pagasts – parish

pagasttiesa – parish court

pakalpojums - service

palikt spēkā – remain in effect

pamatotas šaubas –
 reasonable doubt, valid
 doubt

pametums - penalty,
 deprivation, detriment

parāda akts – debt document

parāda atlikums – balance of the debt

parāda atvieglojums – remission of a debt

parāda izpildījums – satisfaction of debt

parāda prasījums – claim on debt

parādnieks – debtor

parādraksts - promissory
note

parāds - debt

parāds, gulošs uz mantu – debts to which the property is subject

paraksts - signature

pārdošana izsolē

(2073.p.) – Pārdošana izsolē ir priekšlikums tam, kas par atklāti pārdodamo lietu sola dot visaugstāko cenu, noslēgt par to pirkuma līgumu. – sale at auction

pārdot par brīvām cenām – sell on the open market

pārgadēja lietojuma tiesība – biennial usufructuary right

pāriet uz mantinieka paša tiesības – devolve to an heir on the basis of the rights of the heir himself or herself

pārjaunojums – novation

pārjaunot – renew

pārkaru būves tiesība - right
 of building projection

pārmērīga lietošana – excessive use

pārmērīgs zaudējums – excessive loss

pārsolītājs – higher bidder

pārstāvamais - represented person

pārstāvības tiesība – right of representation

pārvadājuma līgums

(2230.p.) - Arpārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas nosūtītāja nodotās lietas pārvest par norunātu maksu no vienas vietas uz otru norādītu vietu un tās tur nodot adresātam. – carriage contract

pārvadātājs - carrier

pārvaldība – administration

pārvaldnieks – manager

pasliktinājums deterioration

pasūtījums – order

pasūtītājs – commissioning party

pašaizstāvība – self-defence

pašpalīdzība – self-help

pašvaldība – local government

patapinājuma līgums

(1947.p.) - Patapinājums(lietošanas aizdevums) ir līgums, ar kuru kādam nodod lietu bez atlīdzības. bet noteiktai lietošanai, ar nosacījumu atdot to pašu lietu. – lending contract

patapinātājs – lender

patapinājuma ņēmējs borrower

patērējama lieta – consumable property

paternitātes atzīšana – recognition of paternity, acknowledgement of paternity

patīkamāks – more pleasing

patvaļa – arbitrariness

patvaļīga paņemšana – arbitrary taking

patvaļīgs nosacījums arbitrary condition

pazudušais – missing person

pēcmantinieks – secondary heir

pēc savas gribas – own discretion

pēdējā griba – last will

pēdējās gribas rīkojums – last will instructions

peļņa – profit, earnings (§ 28)

peļņas atrāvums – decrease of profit

persona – person

personālservitūti (1131.p.) – Servitūts, kas nodibināts par labu noteiktai fiziskai vai juridiskai personai, ir personālservitūts. – personal servitudes

personīga prasība - action
in personam

personīgās īpašības – personal attributes

personīgās tieksmes – personal inclinations

personiskas tiesības – personal rights

personisks aizskārums – private delict

pieauguma tiesības – accession rights

pieaugums – augmentation

piebildums – notation (§ 1839), reservation (§ 2034)

piedāvājums - offer

piedāvātājs – offeror

piederums (857.p.) – Blakus lieta iegūst piederuma raksturu, ja viņas uzdevums ir kalpot galvenai un viņa ir pastāvīgi ar to saistīta un atbilst šim uzdevumam ar savām dabiskām īpašībām. – appurtenance

piedraudētais ļaunums – threatened harm

piedzinējs – enforcer of the debt

piedziņa – enforcement proceedings, collection proceedings

piegādātājs – supplier

piegādes līgums (2107.p.) – *Ar piegādes līgumu viena*

puse (piegādātājs) uzņemas piegādāt otrai (pasūtītājam) noteiktu lietu par zināmu cenu. supply contract

piegūšana – appropriation

piekļauties – be adjacent

piekraste – shore, bank (§ 961)

piekrišana – consent, assent

pielīdzināt - treat
 equivalently, consider
 equivalent

pielīgt – provide by contract

pielīgums – contractual right

pienācīgā laikā – in due time

pienākums – duty

pierādījums – proof, evidence

piesitums – fall of the hammer

pieskalojums – alluvial deposit

piespiedu kārtībā – by way of enforcement proceedings

piespiesta izsole – compulsory auction

piešķirt tiesību – grant rights

pievairojums – natural increase

pievienojums - additions

pilngadība – legal age

pilngadīgs – of legal age

pilnīga radniecība – full
 kinship

pilnīgas varas tiesība - full
 right of control

pilnvara – power of attorney

pilnvarnieks - authorised
 person, authorised
 representative

pilnvarojuma līgums

(2289.p.) – Ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas

pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu. – authorisation contract

pilnvarojums – authorisation

pilnvarotājs – authorising person

pircējs - purchaser

pirkuma cena – purchase price

pirkuma līgums (2002.p.) –

Pirkums ir līgums, ar ko viena puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību. purchase contract

pirkuma maksa – purchase payment, purchase price

pirmais iznomātājs – first lessor

pirmējais uzdevums – primary purpose (§ 1211)

pirmmantinieks – primary heir

pirmpirkuma tiesība – right of first refusal pirmtiesība - priority right,
 priority

plašākā nozīmē – within the widest meaning

pludināšana - raft

prasība - action

prasība par īpašumatiesību – action regarding ownership rights

prasījuma dzēšana – discharge of a claim

prasījuma tiesība – right to claim

prasījums – claim

prasītājs - plaintiff, claimant

prāva – trial, court proceedings

preces - goods

preču zīme – trademark, bill of lading (§ 2231)

prelegāts - pre-legacy

pretēja darbība – acts in contravention (§ 1080)

pretlīdzējs – opposing party in a contract

pretlikumīgs nosacījums – illegal condition

pretpienākums –
 corresponding duty,
 counterduty

prettiesīgs - illegal

priekšgājējs – predecessor

priekšlīgums – letter of intent

priekšraksts - instruction

priekšrocība - preference
(§ 873), priority right
(§ 2060)

privāta griba – private volition

privāts testaments – private will

privāttiesības – private rights

privileģēts testaments – privileged will

procenti – interest

procentu apmērs – interest, interest rate

procentu pieaugums – accumulation of interest

prombūtne – absence

promesošais – absentee, absent person

publiski ūdeņi – public waters

publisks testaments public will

 $p\bar{u}rs - dowry$

pusbrālis - half-brother

pusmāsa – half-sister

R

radinieki – relatives, kin

radinieki sānu līnijā

(208.p.) – Radinieki sāņu līnijā ir tie, kas cēlušies no vienas kopējas trešās personas - ciltstēva vai ciltsmātes. – collateral kin

radinieki taisnā līnijā

(207.p.) – Radinieki taisnā līnijā ir tie, kuri cēlušies viens no otra ar dzimšanu un kurus sauc vai nu par augšupējiem, vai lejupējiem radiniekiem, raugoties pēc tā, vai skaita no bērniem uz vecākiem, vai otrādi. – kin in a direct line

radniecība – kinship, consanguinity

radniecības pakāpe – degree of kinship

rakstisks - written

reālnasta (1260.p.) –

Reālnasta ir uz nekustamu īpašumu gulošs pastāvīgs pienākums atkārtoti dot noteiktus izpildījumus naudā, graudā vai klaušās – real charge

reālservitūts (1131.p.) -

Servitūts, kas nodibināts par labu kādam noteiktam nekustamam īpašumam, tā ka to izlieto katrreizējais tā īpašnieks, ir reālservitūts real servitude

regresa piedziņa – subrogation action

regresa prasība – subrogation action

rēķins – expense (§ 258), account

rīcības nespējīga persona – person lacking capacity to act

rīcības spēja – capacity to act

rīkojums – direction, instruction

riskants līgums – risky contract

robeža – limits (§ 94), boundary, border (§ 1500) rokas ķīla (1279.p.) – Ķīlas tiesību par kustamu lietu, ja tā ieķīlājot nodota kreditora valdījumā, sauc par rokas ķīlu. – possessory pledge

rokas nauda (1725.p.) – Ar rokas naudu jāsaprot tas, ko līgumu noslēdzot viena puse dod otrai nevien par galīgi noslēgta līguma pierādījumu, bet līdz ar to arī par tā izpildījuma nodrošinājumu. – earnest money

rūpība - care

rūpīgs saimnieks – careful manager

rupja nepateicība – gross ingratitude

rupja neuzmanība – gross negligence

rupji apvainojumi – gross insults

S

sabiedrības biedrs – member of a partnership

sabiedrības līgums – partnership contract

sabiedriskā drošība – safety of the public

sabiedriskais stāvoklis – social standing

sabiedrisks pienākums – public duty

sadalīšana – division

saderināšanās (26.p.) – Saderināšanās ir savstarpējs solījums savienoties laulībā. – betrothal

saderinātais - betrothed

sadurties – conflict (§ 267)

saimnieks – proprietor, owner, employer (§ 1639), manager, landowner ((§ 2196)

saistības – obligations

saistību tiesības (1401.p.) – Saistību tiesības ir tādas

tiesības, uz kuru pamata vienai personai parādniekam - jāizdara par labu otrai — kreditoram zināma darbība, kam ir mantiska vērtība. obligations law (§ 1400), obligation rights

saistītais – obligor

sakritums - confusion

sakropļojums – mutilation

sākuma termiņš – beginning of the term

sala, kas radusies upē – island formed in the river

samaksa – payment

samērīgi – commensurately, proportionally

sānu līnija – collateral line

sānu radinieki – collateral kin (§ 404)

saņēmējs - recipient

saraksts – inventory (§ 227), list

sastādīt rakstisku aktu – draw up a written deed

satura būtība – substance

saudzīgāks iztulkojums – cautious interpretation

saukt pie administratīvas atbildības – hold administratively liable

savstarpēji mantot – inherit from each another

savstarpēji testamenti – reciprocal wills

sējumi – planted fields

servitūts (1130.p.) –

Servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu. – servitude

sēšana – sowing

skaidra nauda – cash

skata tiesība – right of view

slimība - illness

sodāmi draudi – criminal threats

solidāra atbildība – solidary liability

solidāra saistība – solidary obligation

solījums – promise, bid (§ 2082)

solītājs - bidder

spaidi – duress

speciālpilnvara – special power of attorney

spēkā neesamība – invalidity

spēkā neesošs darījums – invalid transaction

spēles līgums (2281.p.) -

Spēles līgums ir tāds līgums, ar ko peļņu vienai un zaudējumu otrai pusei dara atkarīgu no nezināma nākama notikuma. – gambling contract

spert attiecīgus soļus – take appropriate measures

spiedīgas vajadzības gadījumi – cases of compelling necessity spriedums - judgment

stādīšana – planting

statūti – articles of association

strādnieks - labourer

strīds - dispute

substitūcija – substitution

substitūts (477.p.) -

Testāmentā ieceltam mantiniekam, ja tas negribētu vai kautkāda iemesla dēļ nevarētu mantojumu pieņemt, testātors var iecelt atvietotāju, kuru sauc par substitūtu. substitute

sūdzība - complaint

svainība (215.p.) – Viena laulātā attiecību ar otra radiniekiem sauc par svainību. – affinity

svarīga maldība – mistake in substance

svarīgs iemesls – good cause

svarīgs mantisks
zaudējums – substantial
financial loss

sveša lieta – property of other person, another person's property

svešu lietu pārziņa – management of the property of other persons

šķēršļi laulības noslēgšanai – impediments to entering into marriage

šķietamas domas – probable intent

šķira – kind (§ 107), class (§ 404)

šķīrējtiesa – arbitral tribunal

${f T}$

taisnprātīgi – justly

tālākdošana – transfer

tauvas josla – towpath

terminēts prasījums – claim for a fixed term, term debt

termiņa pagarinājums – extension of the term

termiņš – term, period

testamenta apstrīdēšana – contesting a will

testamenta atcelšana – revocation of a will

testamenta atsaukšana – revocation of a will

testamenta izpildīšana – execution of a will

testamenta izpildītājs – executor of a will

testamentāra mantošana – testamentary inheritance

testamentārais rīkojums – testamentary instrument

testamentārs mantinieks – testamentary heir

testaments (418.p.) – Katru vienpusēju rīkojumu, ko kāds dod savas nāves gadījumam par visu savu mantu, vai par kādu mantas daļu, vai par atsevišķām lietām vai tiesībām, sauc par testāmentu. – will

testators - testator

tiesa – court

tiesas ceļā – through the court, by court process, by judicial process, through court proceedings, by court action

tiesas spriedums – court judgment

tiesība uz lopu ceļu — right to a livestock path

tiesība atteikties — right to opt out (§ 609)

tiesību aizskārums – delict, infringement of rights, transgression of rights, violation of rights tiesību pēcnieks -

successor to the rights, successor in interest (§ 2105)

tiesību saturs – substance of the rights

tiesību spēja – legal capacity

tiesīga persona – obligee

tiesīgs spēks – legal force

tiesiskās attiecības – legal relations, lawful relations

tiesiska maldība – mistake of law

tiesiski saistošs spēks – legally binding force

tiesisks darījums – lawful transaction

tiesisks pamats – lawful basis, legal basis

tieša ķīlas tiesība – right of a direct pledge **tiešais mantinieks** – direct heir

trading undertaking, commercial undertaking

tirgotājs – trader

tirgus cena – market price

tīrs ienākums - net income

Tīši – deliberately, intentionally

tīšs kaitējums – intentional wrong

tīšs noziegums – intentional crime

transporta veidi – modes of transport

trūkums – privation (§ 365), deficiency (§ 549), defect (§ 795)

tumši izteikumi – opaque expressions

turējums - holding

turētājs – holder

ūdens lietošanas servitūts – servitude of right of use of water

ūdens smelšanas servitūts – servitude of drawing water

 ūdensspēka izmantošanas ietaise – installation that utilises water power, water power utilisation installation

ūdensvada servitūts – servitude of conducting water

universālpilnvara – universal power of attorney

uzglabāšana – safekeeping, storage

uzlabojumi – improvements

uzlikums – binding direction (§ 590)

uzmanības trūkums – lack of care

uzņēmuma līgums

(2212.p.) – Ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu. – contract for work performance

uzrādītāja papīrs – bearer paper

uzrādītājs - bearer

uzteikt prasījumus – give notice of claims

uzteikums - notice

uzturs – maintenance, support

uzvārds - surname

vaina – fault

vainīgs – at fault (§ 321)

vairākkārtēja radniecība — multiple kinship relation

vairākpusējs darījums – multilateral transaction

vairāksolītājs – highest bidder

valdījuma traucējums – interference with the possession

valdījums - possession

valdošais nekustamais īpašums – dominant immovable property

valsts ienākumi – State revenue

varbūtējā atrautā peļņa – potential lost income

varbūtējais iztrūkums – shortfall as might exist

vardarbība - violence, force

vecāku vara – parental authority

vecticībnieki – Old Believers

veduma maksa – freight costs

vērtība – value

vērtspapīri – securities

vest prāvu – conduct court proceedings, conduct a trial

vidējs vienzirga vezuma svars – average horseload

viegla neuzmanība

(1646.p.) – Par vieglu neuzmanību atzīstams tās rūpības un čaklības trūkums, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam. – ordinary negligence

vieglprātīgi – reckless

vienādās domājamās daļās – in equal undivided shares

vienpusējs – unilateral

vienpusējs apsolījums – unilateral promise

vienpusējs darījums – unilateral transaction

vienpusējs gribas izteikums – unilateral expression of volition

viesnīcnieks (1995.p.) -

Viesnīcnieki, kas pēc savas nodarbošanās uzņem pie sevis ceļotājus, atbild tiem par to ienesto lietu atdošanu. – innkeeper

vietniecība – representation (§ 2294), agency (§ 2325)

vietnieks – legal representative (§ 690), substitute (§ 876), agent (§ 1515)

viltus (1459.p.) – Viltus ir otras personas prettiesīgs maldinājums, lai viņu piedabūtu izdarīt viņas interesēm pretēju darbību vai atturēties no tās. – fraud

vispārnoderīgs mērķis – generally useful purpose Z

zaudējuma atlīdzība – compensation for damages (§ 2361), compensation of losses

zaudējumu nodarīšana – causing a loss, occasioning a loss

zaudējums (1770.p.) – Ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. – loss, damage

zemāk stāvošs zemes gabals – lower standing parcel of land **zemes gabals** – parcel of land, piece of land

zemes grāmata – land register

zemes pieskalojums – alluvial deposit

zemes virsa - land surface

zīmogs – seal

zinātniski pierādījumi – scientific evidence

zvejas tiesība – fishing right

zvērests - oath

Terminu vārdnīca

angļu-latviešu

Glossary of Terms

English-Latvian

A

abandoned bed – atstātā gultne

abandonment – atmešana

absence - prombūtne

absentee, absent person – promesošais

acceptance of an inheritance – mantojuma pieņemšana

accession rights – pieauguma tiesības

accidental loss – nejaušs zaudējums

account – rēķins

accounting - norēķins

accumulation of interest – procentu pieaugums

acknowledgement of paternity – paternitātes atzīšana

acquirer – ieguvējs

acquisition of ownership –īpašuma iegūšana

act – darbība

acting in good faith – labticīgs

action - prasība

action for price reduction – cenas samazinājuma prasība

action for setting aside a contract – līguma atcēluma prasība

action in personam – personīga prasība

action regarding ownership rights – prasība par īpašuma tiesību

actions – darbība

active duty - kara gaitas

acts in contravention (§ 1080) – pretēja darbība

acts of God – dabas spēks

actual control – faktiska vara

actual possession – faktisks valdījums

additions - pievienojums

addressee – adresāts

adjoining parcels of land – blakus zemes gabali

adjudicate a dispute – izšķirt strīdu

administration - pārvaldība

administratīvē boundaries – administratīvās robežas

administratīve order – administratīvās varas rīkojums

administrator of the concursus proceedings – konkursa valde (277.p.)

adoptee – adoptētais

adopter – adoptētājs

adoption – adopcija

affinity (§ 215) – The relationship of one spouse to the kin of the other spouse is called affinity. – svainība

affirmative condition – apstiprinošs nosacījums

age of majority - pilngadība

agency – vietniecība (2325.p.)

agent – vietnieks (1515.p.)

agent for a disclosed principal – atklātais vietnieks

agent for an undisclosed principal – klusais vietnieks

aggregation of property

(§ 849) – An aggregation of property is such collation of several items of property, self-contained, of one or more classes, tangible or intangible, for a known purpose, in a unitary composition and with one joint designation as shall be acknowledged in a legal sense as a whole, or a unitary property. – lietu kopība

airspace – gaisa telpa

alienating – atsavināšana

alienation – atsavinājums

alienor – atsavinātājs

alluvial deposit – pieskalojums, zemes pieskalojums

alternative condition – alternatīvs nosacījums

alternative obligation – alternatīva saistība

ancestor - ciltstēvs

ancillary claims – blakus prasījumi

ancillary matter – blakus lieta (2332.p.)

ancillary provisions – blakus noteikumi

ancillary rights – blakus tiesības

annually - ik gadus

annul – atzīt par neesošu (42.p.)

annulment of a marriage – laulības neesamība (58.p.)

appointment of an heir – mantinieka iecēlums

appropriation – piegūšana

appurtenance of a building –ēkas piederums

appurtenance (§ 857) –
Auxiliary property acquires
the character of an
appurtenance, if its
function is to serve the
principal property, it is
permanently connected
with it and pursuant to its
natural characteristics it

corresponds to this function. – piederums

arbitral tribunal – šķīrējtiesa

arbitrariness – patvaļa

arbitrary condition – patvaļīgs nosacījums

arbitrary taking– patvaļīga paņemšana

articles of association – statūti

as an exception – izņēmuma kārtā

ascending kin – augšupējie radinieki

assent – piekrišana

assessment – novērtējums

at fault – vainīgs

at the proper time - īstā laikā

auction - izsole

auction by judicial process – izsole tiesas kārtībā

auction by private procedure – izsole privātā kārtībā

augmentation - pieaugums

authenticity - īstums

authenticity of intent gribas īstums

authorisation – pilnvarojums

authorisation contract

(§ 2289) – Pursuant to an authorisation contract one party (authorised person, assignee) undertakes to perform a certain assignment for the other party (person granting the authorisation, authorising person, assignor), and the person granting the authorisation undertakes to recognise the activity of the authorised person as

binding on him or her. – pilnvarojuma līgums

authorised representative – pilnvarnieks

authorising person – pilnvarnieks

auxiliary property (§ 850) –

However, property as exists only in conjuction with, belonging to or as otherwise associated with principal property (Section 851), is auxiliary property. — blakus lieta

average horse-load – vidējs vienzirga vezuma svars

averments of each of the parties – abpusēji norādījumi

 ${f B}$

bad faith – ļauns nolūks

bailee – glabātājs

bailor – glabājuma devējs

bank – piekraste (961.p.)

balance of the debt – parāda atlikums

barter contract (§ 2091) -

A barter contract is the mutual promise of two persons to provide a certain subject-matter in exchange for another, except for money. — mainas līgums

be adjacent (to) – piekļauties

be in effect (to) – būt spēkā

bearer – uzrādītājs

bearer paper – uzrādītāja papīrs

beginning of the term – sākuma termiņš

bequeath a property – novēlēt mantu

bequest – novēlējums

betrothal (§ 26) – A betrothal is a mutual promise to join together in marriage. – saderināšanās

betrothed – saderinātais

bid – solījums (2082.p.)

bidder – izsolītājs, solītājs (2082.p.)

biennial usufructuary right – pārgadēja lietojuma tiesība

bilateral transaction – divpusējs darījums

bill of lading – konosaments, preču zīme (2231.p.)

binding direction – uzlikums

birth - dzimšana

birth certificate – dzimšanas apliecība

blank endorsement – blanko uzraksts

bodily injury – miesas bojājums

border – robeža (1500.p.)

borrower – aizņēmējs, patapinājuma ņēmējs

boundary – robeža

bounder – eža

bride – līgava

bridegroom – līgavainis

bring an action – celt prasību

brother of the whole blood – īstais brālis

building – ēka

building regulations – būvnoteikumi

business objectives – amata mērķi (859.p.)

by court process, by court action – tiesas ceļā

by criminal means – noziedzīga ceļā

by judicial process – tiesas celā

by way of enforcement proceedings – piespiedu kārtībā

C

cancellation agreement – atcēlējs līgums

capacity to act – rīcības spēja

capacity to inherit – mantotspēja

capital – kapitāls

capital debt - kapitālparāds

care – rūpība

careful manager – rūpīgs saimnieks

careful proprietor – gādīgs saimnieks

carnal relations – miesīgi sakari

carriage contract (§ 2230) –

Pursuant to a carriage contract, a carrier undertakes to transport goods delivered by a sender for a sum due from one point to another designated point and to deliver them there to an addressee. – pārvadājuma līgums

carrier – pārvadātājs

cases of compelling necessity – spiedīgas vajadzības gadījumi

cash – skaidra nauda

casual condition – nejaušs nosacījums

cause a loss – nodarīt zaudējumus

cautious interpretation – saudzīgāks iztulkojums

cede - cedēt

cedent - cedents

cession - cesija

cessionary - cesionārs

charitable purpose – labdarīgs mērķis

child born of the marriage – laulībā dzimis bērns

child born outside the marriage – ārlaulībā dzimis bērns

civil fruits – civilie augļi

Civil Procedure Law – Civilprocesa likums

claim - prasījums

claim for a fixed term – terminēts prasījums

claim on debt – parāda prasījums

claimant – prasītājs

claims for corvée – klaušu prasījumi

class – šķira (404.p.)

co-existence – kopesamība

co-heir – līdzmantinieks

collateral kin (§ 208) -

Collateral kin are those who have descended from one common third person, an ancestor or ancestress. – radinieki sānu līnijā

collateral line – sānu līnija

collection proceedings – piedziņa

commensurately – samērīgi

commercial pledge – komercķīla

commercial undertaking – tirdzniecības uzņēmums

commission contract – komisijas līgums

commissioning party – pasūtītājs

common masonry structure – kopmūris

company – biedrība (1312.p.)

compensate for losses – atlīdzināt zaudējumus

compensation – atlīdzība

compensation for damages – zaudējumu atlīdziba

compensation of a loss, compensation – zaudējuma atlīdzība

compensation rate – atlīdzības takse

complaint - sūdzība

complete a deed – izgatavot aktu

compulsory auction – piespiesta izsole

compulsory debt (§ 490) – neatliekams parāds

concealed property (§ 952) – Concealed property means all valuable property buried in the earth, immured or in any other way concealed, whose owner due to the length of time elapsed is no longer able to be known. Ownership of concealed property discovered on one's own land or on ownerless land accrues to the finder. — apslēpta manta

concursus proceedings – konkurss

condition (§ 1549) –

A condition is such an ancillary provision as renders the effect of the contract dependent upon a certain subsequent and unknown, or to be supposed as such, event. – nosacījums

conditional claim – nosacīts prasījums

conduct court proceedings, conduct a trial – vest prāvu

confirmation – apstiprinājums

conflict – sadurties (267.p.)

confusion – sakritums

consanguinity - radniecība

consent – atļauja (33.p.), piekrišana

consider equivalent – pielīdzināt

construe – iztulkot (928.p.)

consumable property – patērējama lieta

contest – apstrīdēt

contesting a will – testamenta apstrīdēšana

contract - līgums

contract for work performance (§ 2212) –

Pursuant to a contract for work-performance, one party undertakes, using the party's tools and equipment and for a fixed fee, to perform for another party an order, the production of some product or the conducting to its completion of some activity. — uzņēmuma līgums

contract of bailment – glabājuma līgums

contract to renounce the right of inheritance – mantotāja atteikšanās līgums

contracting parties – līdzējas puses, līdzēji

contracts regarding games of chance – laimes līgumi

contracts requiring return of property – atdošanas līgumi

contractual heir – līgumisks mantinieks

contractual inheritance – līgumiska mantošana

contractual interest rate – nolīgtie procenti

contractual penalty

(§ 1716) – Contractual penalties are penalties which a person undertakes to bear regarding his or her obligation in such case as he or she does not perform the obligation, or does not

perform it satisfactorily. – līgumsods

contractual right – pielīgums

contribution – ieguldījums

corresponding duty – pretpienākums

corroboration – korroborācija

corvée - klaušas

counterduty – pretpienākums

court – tiesa

court judgment – tiesas spriedums

court proceedings – prāva

credit mortgage – kredithipotēka

creditor - kreditors

criminal offence – noziedzīgs nodarījums

criminal threats – sodāmi draudi

 \mathbf{D}

damage – kaitējums, zaudējums

death - nāve

death certificate – miršanas apliecība

debt – parāds

debt document – parāda akts

debtor – parādnieks

debts to which the property is subject – parāds, gulošs uz mantu

deceased - mirušais

declare presumed dead – izsludināt par mirušu

decrease of profit – peļņas atrāvums

deduct debts – atvilkt parādus

defect - trūkums

defects of property – lietas trūkumi

defence – ieruna (1701.p.)

defendant – atbildētājs

deficiency - trūkums

degree of kinship – radniecības pakāpe

delay – nokavējums, novilcinājums

deliberately - tīši

delict – tiesību aizskārums

delivery - nodošana

delivery expenses – nogādāšanas izdevumi

deprivation – pametums

descending kin – lejupējie radinieki

descent – izcelšanās

designated condition – apzīmētais nosacījums

destruction - bojā eja

detain – aizturēt

detainer rights – aizturējuma tiesības

deterioration – pasliktinājums

detriment – pametums

devolve to an heir on the basis of the rights of the heir himself or herself – pāriet uz mantinieka paša tiesības

difficult-to-cure – grūti dziedināms

diligence – čaklība

direct heir – tiešais mantinieks

direction - rīkojums

discharge – dzēšana (490.p.)

discharge of a claim – prasījuma dzēšana

discharge the debt – dzēst parādu (1837.p.)

discourage – atbaidīt

discretion - ieskats

disfigurement – izķēmojums

dispute – apstrīdēt

dispute – strīds

disputed property – apstrīdamas lietas

dissent – noliegšana (1430.p.)

dissolute lifestyle – izlaidīga dzīve

dissolution of marriage – laulības šķiršana

distress – ķīlāšana

distress rights – ķīlāšanas tiesība

distribution of an estate – mantojuma izdalīšana

division – dalīšana, sadalīšana

division of an estate – mantojuma dalīšana

divorce – laulības šķiršana

document - dokuments

domestic animals – mājas kustoņi

dominant immovable property – valdošais nekustamais īpašums

donee – apdāvinātais

donor – dāvinātājs

dowry - pūrs

draft – līguma projekts **duty** – p

draw up a written deed –

sastādīt rakstisku aktu

duress – spaidi

duty – pienākums

duty of liability – atbildības

pienākums

dwelling – dzīvoklis (396.p.)

E

earnest money (§ 1725) –

Earnest money shall mean that which is given by one party to the other party at the time of entering into a contract not only as proof that a contract has been entered into, but also to secure its performance. — rokas nauda

earnings – izpelnīta atlīdzība (2188.p.), peļņa (28.p.)

elapse - notecēt

employee – darbinieks

employer – darba devējs, saimnieks (1639.p.)

employment contract

(§ 2178) – Pursuant to an employment contract, one party undertakes to perform work for the other party for remuneration. – darba līgums

employment relations – darba attiecības

encumber – apgrūtināt

end of active hostilities – karadarbības izbeigšanās

enforcement proceedings – piedziņa

enhancement expenditures – greznuma izdevumi

enrich oneself - iedzīvoties

enter into marriage – iedoties laulībā

entering into a contract – līguma noslēgšana

entering into a transaction – darījuma noslēgšana

entirety of property of an estate – mantojuma masa

entirety of property subject to concursus proceedings (§ 217) – konkursa masa

essence of usufruct – lietojuma būtība

essential elements – būtiskas sastāvdaļas

establishment – nodibinājums

estate (§ 382) – An estate is the whole, which comprises all immovable and movable property, as well as transferable rights and obligations, which may be transferred to others and which, at the actual or legally presumed time of death, were owned by the deceased or a person legally presumed dead. – mantojums

estate-leaver – mantojuma atstājējs

evidence - pierādījums

excessive loss – pārmērīgs zaudējums

excessive use – pārmērīga lietošana

exclusion from inheritance

(§ 427) – Exclusion from inheritance shall be understood as the intent expressed in instructions in contemplation of death such that the one who has a right of inheritance by law does not become an heir. Forced heirs may be excluded from a preferential share of an estate only as

provided for in law and directly expressed in the instructions in contemplation of death for factually appropriate causes. – atstumšana no mantojuma

excusable mistake – atvainojama maldība

execution - izpildījums

execution of a will – testamenta izpildīšana

executor of a will – testamenta izpildītājs

exercise rights – izlietot tiesības

exercising due care – ievērojot vajadzīgo rūpību

expectant right – nogaidu tiesība

expenditures – izdevumi

expense $- r\bar{e}kins (258.p.)$

expenses – izdevumi (95.p.)

expert – lietpratējs

expiration – notecējums

express in writing – izteikt rakstiski

express one's intent – izteikt savu gribu

expressed intent – izteikta griba

expression of intent – gribas izteikums

extension of the term – termiņa pagarinājums

extinguish the debt – dzēst parādu

extraordinary usufructuary rights – ārkārtēja lietojuma tiesība

F

factual impediments – faktiski šķēršļi

fail to accept – izvairīties pieņemt

failure to act – bezdarbība

fall of the hammer – piesitums

family law – ģimenes tiesības

family (§ 214) – In the narrow sense of its definition, a family consists of the spouses and their children while they are still part of a common household. – gimene

fault - vaina

fear - bailes

fictitiously - fiktīvi

filiation of a child – bērna izcelšanās

financial benefit – mantiska vērtība

financial value – mantiska vērtība

finder of lost property – nozaudētas lietas atradēis

finder's fee – atradēja alga

first lessor – pirmais iznomātājs

fishing right – zvejas tiesība

force – vardarbība

force majeure – nepārvarama vara

forced heir (§ 423) – Forced heirs are the spouse and descendants, but if there are no descendants, then ascendants of the nearest degree of kinship. – neatraidāms mantinieks

forfeiture of inheritances – mantojuma atraušana

founding documents – dibināšanas akts

fraud (§ 1459) – Fraud is the unlawful deception of another person for the purpose of inducing him or her to perform acts contrary to his or her interests or to refrain from such acts. – viltus

freight costs – veduma maksa

friendship purchase – draudzības pirkums

fruits (§ 855) – Fruits, within the widest meaning of this word, are every benefit which may be obtained through the use of a principal property. Fruits, within the narrowest meaning, are all that which may be obtained from a property, either as the natural product thereof or as income which it bears in connection with special legal relationships; in the former case, the fruits are

called natural, in the latter, civil. Included in the latter shall be lease and rental payments and interest on capital. – augli

fulfilment – izpildījums (1425.p.)

full kinship – pilnīga radniecība

full right of control – pilnīgas varas tiesība

fungible property – atvietojama lieta

future property – nākamā lieta

G

gambling contract (§ 2281) –

A gambling contract is a contract by which profit to one party and loss to the other party are made contingent on an unknown future event. – spēles līgums

general power of attorney – generalpilnvara

General Registry office – dzimtsarakstu nodaļa

generally useful purpose – vispārnoderīgs mērķis

giff (§ 1912) – A gift is a legal transaction whereby one person grants valuable property to another through generosity and without remuneration. – dāvinājums

give as present – dāvināt

give notice of claims – uzteikt prasījumus

give rise to a right – dot

good cause – svarīgs iemesls

goods - preces

grant rights – piešķirt tiesības

gross ingratitude – rupja nepateicība

gross insults – rupji apvainojumi

gross negligence – rupja neuzmanība

grow a crop – audzēt kultūru

guarantee (§ 1692) -

A guarantee is a contractual duty to be liable for the debt of a third person without, however, releasing the third person from the debt. – galvojums

guarantor – galvinieks

guardian - aizbildnis

guardianship – aizbildnība

half-brother – pusbrālis

half-sister – pusmāsa

harm – kaitējums

heating system – kurināmā ietaise

heir by intestacy – likumisks mantinieks

heir (§ 384) – The right to enter into the whole of the rights and obligations pertaining to the estate of the deceased shall be called the right of inheritance. A person who has such a right shall be called an heir. – mantinieks

higher bidder – pārsolītājs

highest bidder – vairāksolītājs

hinder - kavēt

hold administratīvely liable – saukt pie administratīvas atbildības

holder – turētājs

holding – turējums

honour – gods

housing – miteklis (95.p.)

hunting rights – medību tiesības

I

illegal – prettiesīgs

illegal condition – pretlikumīgs nosacījums

illness – slimība

immoral conditions – netikumīgi nosacījumi

immorally – netikli

immovable property – nekustama lieta, nekustama manta

impediments to entering into marriage – šķēršļi laulības noslēgšanai

implicit intent – klusējot izteikta griba

implicitly made renunciation – klusējot izdarīta atteikšanās

impossible condition – neiespējams nosacījums

improper use – nelietīga izlietošana

improvements – uzlabojumi

in due time – pienācīgā laikā

in equal undivided shares – vienādās domājamās daļās

in the proper place - īstā vietā

inaction – bezdarbība

income – ienākums

incomprehensible expressions – nesaprotami izteikumi

inconsumable property – nepatērējama lieta

independent property – brīvā manta

indirect loss – netiešs zaudējums

indivisible obligation – nedalāma saistība

indivisible rights – nedalāmas tiesības

industrious owner – čakls saimnieks

industriousness – čaklība

informal division – mājas kārtībā izdarīts dalījums information that injures reputation and dignity – godu un cieņu aizskarošas ziņas

infringement of rights – tiesību aizskārums

inherit from each another – savstarpēji mantot

inheritance – mantojums

inheritance action – mantojuma prasība

inheritance by spouses – laulāto mantošana

inheritance contract

(§ 639) – Contractual inheritance shall be founded by contract pursuant to which one party grants the rights to his or her future inheritance or its part to another party, or several parties grant such rights to each other. Such a contract is termed an inheritance contract. – mantojuma līgums

inheritance law – mantojuma tiesības

injured party – cietušais (755.p.)

innkeeper (§ 1995) –

Innkeepers whose trade is to provide accommodation to travellers shall be liable to them for returning property brought in by them. viesnīcnieks

insolvency – maksātnespēja

installation – ietaise

installation that utilises water power – ūdensspēka izmantošanas ietaise

instalments purchase – nomaksas pirkums

institution – iestāde

instruction – rīkojums, priekšraksts

intangible property – bezķermeniskas lietas

intent – nodoms, griba (42.p.)

intentional crime – tīšs noziegums

intentionally – tīši

intentional wrong – tīšs kaitējums

interest - procenti

interest rate, interest – procentu apmērs

interest set by law – likumiskie procenti

interested person – ieinteresēta persona

interference with the possession – valdījuma traucējums

interpret - iztulkot

interpretation – iztulkošana

intestate succession – likumiska mantošana

intrude – iespiesties

invalid transaction – spēkā neesošs darījums

invalidity - spēkā neesamība

inventory – inventārs, saraksts (227.p.)

invitation to inherit – aicinājums mantot

irrevocable property – neatceļams īpašums

irrigation – apūdeņošana

island formed in the river – sala, kas radusies upē

J

joining property – lietu savienošana (979.p.)

joint creditors – kopkreditori

joint debtors – kopparādnieki

joint ownership – kopīpašums

joint ownership of property – mantas kopība

joint ownership rights – kopīpašuma tiesības

joint property – kopīga manta, kopīpašums, kopmanta

jointly and without division – kopīgi un nedalīti

judgment – spriedums

justified self-defence – atļautā pašaizstāvība

justly – taisnprātīgi

K

kin – radinieki

kin in a direct line (§ 207) -

Kin in a direct line are those who have descended from each other by birth and are called either ascending or descending kin, depending on whether the calculation is from children to parents, or vice versa. – radinieki taisnā līnijā

kind – šķira (107.p.)

kinship - radniecība

L

labourer – strādnieks

lack of care – uzmanības trūkums

lake bed – ezera gultne

land register – zemes grāmata

land surface – zemes virsa

landowner – saimnieks (2196.p.)

lapse of the prescriptive period – noilguma termiņa notecējums

last will – pēdējā griba

last will instructions – pēdējās gribas rīkojums

late-payment interest

(§ 1759) — Interest shall also be paid even if not specifically agreed to, on the basis of law, in the following cases: 1) regarding lateness in regard to each payment of a debt, even though the debt itself may be interest-free; such interest is called late-payment interest ... — nokavējuma procenti

lawful basis – tiesisks pamats

lawful inheritance – likumiska mantošana

lawful relations – tiesiska attiecības

lawful transaction – tiesisks darījums

lease payment – nomas maksa

leasing - iznomāšana

leasing contract (§ 2112) -

A contract, which grants the use of a fruit-bearing property in order to gain fruit thereof is a lease, but any other contract granting use, is a rental contract. – nomas līgums

legacy (§ 500) – If someone has been bequeathed not the whole estate, nor a share in relation to the whole of the estate, but only a separate inheritance object, then the bequest is called a legacy, but the person to whom it has been bequeathed, a legatee. – legāts

legal age - pilngadība

legal basis – tiesisks pamats

legal capacity – tiesību spēja

legal force – tiesīgs spēks

legal impediments – likumiski šķēršļi

legal person – juridiskā persona

legal relations – tiesiskas attiecības

legal representative – likumīgais pārstāvis, vietnieks (690.p.)

legally binding force – tiesiski saistošs spēks

legatee (§ 500) – legatārs

lender – aizdevējs, patapinātājs

lending contract (§ 1947) -

A lending contract (a loan for use) is a contract by which a person transfers to another person property without compensation and for a specific use, with the condition that the same property is returned. – patapinājuma līgums

lessee – nomnieks

lessor – iznomātājs

letter of intent – priekšlīgums

liability - atbildība

limits – robeža (94.p.)

liquidation – likvidācija

liquidator – likvidators

list – saraksts

List of Monuments
Protected by the State –
valsts aizsargājamo
pieminekļu saraksts

littoral zone – jūras piekrastes josla

livestock path – lopu ceļš

loan – aizņēmums

loan agreement (§ 1934) -

A loan agreement is a contract whereby ownership of a certain quantity of fungible property is transferred, with the duty to return property in the same quantity and of the same kind and quality as the property received. – aizdevuma līgums

local government – pašvaldība

lose the habit – atmest paradumu

loss (§ 1770) – A loss shall be understood to mean any deprivation which can be assessed financially. – zaudējums

lost income – atrauta pelņa (2347.p.)

lost profits – atrautā peļņa

lost property – nozaudēta lieta

lot – loze

lottery (§ 2285) – Lottery is a contract by which the owner of an object obtains the object according to a definite plan, but the participants in the lottery acquire, for a certain price or free of charge, the chance of winning it. – izloze

lower standing parcel of land – zemāk stāvošs zemes gabals

lucid intervals – gaišie starplaiki

M

maintenance – uzturs

make a gift of - dāvināt (648.p.)

management – apsaimniekošana

management of the property of other persons – svešu lietu pārziņa

manager – pārvaldnieks, saimnieks

manifestly – acīmredzami

market price - tirgus cena

marriage contract – laulības līgums

maternal line – mātes līnija

member - biedrs

member of a partnership – sabiedrības biedrs

mental capacity – garīgās spējas

mental illness – gara slimība

mentally ill – garā slimais

mercantile marine ship – jūras tirdzniecības kuģis

mineral resources – izrakteni

minister – garīdznieks (50.p.)

minority - nepilngadība

minors - nepilngadīgie

missing person – pazudušais

mistake - maldība

mistake in substance – svarīga maldība

mistake of fact – faktiska maldība

mistake of law – tiesiska maldība

mistake of little substance – nesvarīga maldība

mixed condition – jaukts nosacījums

modes of transport – transporta veidi

monetary claim – naudas prasījums

monetary fine – naudas sods

moral injury – morāls kaitējums

moral principles – labi tikumi

more attractive – daiļāks

more pleasing – patīkamāks

mortal danger – nāves briesmas mortgage – hipotēka

movable property – kustama lieta

movable property – kustama manta

multilateral transaction – vairākpusējs darījums

multiple kinship relation – vairākkārtēja radniecība

mutilation – sakropļojums

mutual will – korrespektīvs testaments

N

natural elements – dabiskas sastāvdaļas

natural force – dabas spēks

natural fruits – dabiskie augļi

natural guardians – dabiskie aizbildņi

natural increase – pievairojums

natural person – fiziskā persona

necessary condition – nepieciešams nosacījums

necessary expenditures – nepieciešamie izdevumi

negative condition – noliedzošs nosacījums

negligence – neuzmanība, nolaidība

net income – tīrs ienākums

nonfungible property – neatvietojama lieta

not worthy to inherit – mantot necienīgs

notarisation procedures
(with) – notariālā kārtībā

notary public – notārs

notation – piebildums (1839.p.)

notice - uzteikums

novation – pārjaunojums

oath - zvērests

objection – iebildums, ieruna

obligation rights (§ 1401) –

Obligations rights are rights on the basis of which one person - the debtor - is required to perform certain actions of a financial value for the benefit of another person - the creditor. — saistību tiesības

obligations – saistības

obligations law – saistību tiesības

obligee - tiesīga persona

obligor – saistītais

occasion a loss – nodarīt zaudējumus

of legal age – pilngadīgs

offer - piedāvājums

offeror – piedāvātājs

officer, official – amatpersona

Old Believers – vecticībnieki

opaque expressions – tumši izteikumi

opening of a succession – mantojuma atklāšanās

operator of a lottery – izlozētājs

opposing party in a contract – pretlīdzējs

opposite consequences – otrādas sekas

option rights – izvēles tiesības

oral – mutisks

oral agreement – mutiska vienošanās

order – pasūtījums

ordinary negligence

(§ 1646) – Ordinary negligence shall be considered to be that lack of care and due diligence as must be observed by any reasonably prudent and careful manager. – viegla neuzmanība

orphan's court - bāriņtiesa

outside the concursus procedure – ārpus konkursa procesa

outstanding interest – nenomaksātie procenti

own discretion – pēc savas gribas

owner - saimnieks

ownerless property – bezīpašnieka lieta

ownership – īpašums

ownership action – īpašuma prasība

ownership rights – īpašuma tiesības

P

parcel of land, piece of land – zemes gabals

parental authority – vecāku vara

parish - pagasts

parish court – pagasttiesa

part of a share – daļas daļa

partial kinship – nepilnīga radniecība

partnership – biedrība

partnership contract – sabiedrības līgums

passing of ownership – īpašuma pāreja

pay court costs – atlīdzināt prāvas izdevumus

payment – maksājums, samaksa

penalty - pametums

performance – izpildījums

period – termiņš

permission – atlauja

permit – atļauja

person – persona

person being substituted for – atvietojamā

persona

person lacking capacity to act – rīcības nespējīga

persona

person who has acquired the property in bad faith – ļaunticīgs ieguvējs

person who has processed something – apstrādātājs

person whose property has been distressed – apķīlātais

personal attributes – personīgās īpašības

personal inclinations – personīgās tieksmes

personal rights – personiskas tiesības

personal servitudes

(§ 1131) – A servitude established for the benefit of a specific natural or legal person is a personal

servitude. – personālservitūti

person being put into possession – ievešana valdījumā

physical deficiencies – miesīgi trūkumi

place of residence (§ 7) -

Place of residence (domicile) is that place where a person is voluntarily dwelling with the express or implied intent to permanently live and work there. — dzīves vieta

plaintiff – prasītājs

planted fields – sējumi

planting – stādīšana

pledge – ķīla

pledge right (§ 1278) -

A pledge right is such right in regard to property of another (Section 841) as on the basis of which the property secures the claim of a creditor so that the creditor is able to receive from the property payment for such claim. – kīlas tiesība

pledgee – ķīlas ņēmējs

pledger – ieķīlātājs

pledger – ķīlas devējs

pledging, pledge – ieķīlājums

pole - maikste

possession – valdījums

possessor in good faith

(§ 910) – Possessors in good faith are those who are convinced that no other person has a greater right to possess the property than they, but possessors in bad faith are those who know that they do not have the right to possess the property or that some other person has greater right in this respect than they. – labticīgs valdītājs

possessory pledge

(§ 1279) – A pledge right in regard to movable property is called a possessory pledge, if upon such property being pledged, possession of it is transferred to the creditor. – rokas ķīla

potential lost income – varbūtējā atrautā peļņa

power of attorney – pilnvara

predecessor – priekšgājējs

pre-emption – izpirkums

pre-emptor – izpircējs

preference – priekšrocība (873.p.)

preferential share – neatņemama daļa

pre-legacy - prelegāts

primary heir –
 pirmmantinieks

primary purpose – pirmējais uzdevums (1211.p.)

principal – kapitāls (1362.p.)

principal debt – galvenais
 parāds

principal debtor – galvenais parādnieks

principal property (§ 850) – Principal property is that which may be the independent subject-matter of rights. However, property as exists only in conjunction with, belonging to or as otherwise associated with principal property (Section 851), is auxiliary property. – galvenās lietas

priority right – priekšrocība, pirmtiesība

private delict – personisks aizskārums

private rights –
 privāttiesības

private volition – privāta griba

private will – privāts testaments

privation – trūkums

privileged will – privileģēts testaments

probable intent – šķietamas domas

proclamation izsludināšana

profit – peļņa

profitability – ienesība

promise – solījums, apsolījums (1523.p.)

promisee – apsolījuma ņēmējs

promisor – apsolītājs

promissory note – parādraksts

proof – pierādījums

property - īpašums

property law - lietu tiesības

property of other person, another person's property – sveša lieta

property rights - lietu
tiesības

property without heirs – bezmantinieku manta

proportionally – samērīgi

proprietor – saimnieks

protection of an estate – mantojuma apsardzība

provide by contract – pielīgt, paredzēt līgumā

provider of advice – padoma devējs

public duty – sabiedrisks pienākums

public waters – publiski ūdeņi

public will - publisks
testaments

publishment – izsludināšana

purchase contract

(§ 2002) – A purchase contract is a contract whereby one party promises to convey to the other certain property or rights for an agreed sum of money. – pirkuma līgums

purchase payment pirkuma cena

purchase price – pirkuma cena, pirkuma maksa

purchaser - pircējs

\mathbf{R}

raft - pludināšana

real charge (§ 1260) -

A real charge is a permanent obligation attached to immovable property to repeatedly provide specified performance of money, in kind or by corvée. – reālnasta

real servitude (§ 1131) -

A servitude established for the benefit of specific immovable property, so that it is enjoyed by each successive owner, is a real servitude. – reālservitūts

reasonable doubt – pamatotas šaubas

1

receipt – kvitēt

receipt – kvīts

recipient – saņēmējs

reciprocal wills – savstarpēji testamenti

reckless - vieglprātīgi

reclaim - atprasījums

recognition of paternity – paternitātes atzīšana

recommendation – ieteikums

recover – attiesāt

refusal of an inheritance – atteikšanās no mantošanas

register of documents – aktu grāmata

registration number – kārtas numurs (143.p.)

reimbursement – atlīdzība

relatives – radinieki

release – atsvabināšana

reliable standard – droša mēraukla

relief - atvieglojums

relinquish possession – izlaist no savām rokām

remain in effect – palikt spēkā

reminder – atgādinājums

remission of a debt – parāda atvieglojums

remove from the scope of private law – izņemt no privāttiesiskas apgrozības

remuneration – atlīdzība, atlīdzība par darbu

renew - pārjaunot

rental contract (§ 2112) -

A lease or rental contract is a contract pursuant to which one party grants or promises the other party the use of some property for a certain lease or rent payment. A contract, which grants the use of a fruitbearing property in order to gain fruit thereof is a lease, but any other contract granting use, is a rental contract. — Tres līgums

rental of residential premises – telpu īre

rental payment – īres maksa

renter – izīrētājs

renunciation of an inheritance – mantojuma atraidīšana

replevin – attiesājums

replevied – attiesāt (1333.p.)

representation – vietniecība (2294.p.)

represented person – pārstāvamais

repurchase – atpakaļpirkums

reputation - gods

resale – atpakaļpārdevums

reservation – piebildums (2034.p.)

resolutory condition – atceļošs nosacījums

restore to one's previous status – atjaunot agrāko stāvokli

retain – aizturēt

retroactive effect – atpakaļējs spēks

review – caurlūkošana (307.p.)

revocation - atcelums

revocation - atsaukšana

revocation of a will -

testamenta atcelšana, testamenta atsaukšana

right of building projection – pārkaru būves tiesība

right of a direct pledge – tieša ķīlas tiesība

right of a footpath – kājceļa tiesība

right of building height – augstākas būves tiesība

right of drainage – notekas tiesība

right of dwelling – dzīvokļa tiesība

right of first refusal – pirmpirkuma tiesība

right of inheritance (§ 384) -

The right to enter into the whole of the rights and obligations pertaining to the estate of the deceased shall be called the right of inheritance. — mantojuma tiesība

right of installation – iebūves tiesība

right of inventory – inventāra tiesība

right of light – gaismas tiesība

right of pre-emption

(§ 1381) – A right of preemption is the right to acquire immovable property alienated by another person, by taking precedence over the acquirer thereof in relation to priority as against him or her, and the assumption of his or her rights. – izpirkuma tiesība

right of prohibition – aizlieguma tiesība

right of representation – pārstāvības tiesība

right of support – atbalsta tiesība

right of use – lietošanas tiesība

right of view – skata tiesība

right of water disposal – izlejas tiesība

right of watering livestock – lopu dzirdināšanas tiesība

right of way – cela tiesība

- right of withdrawal atkāpšanās tiesība
- right to a livestock path tiesība uz lopu ceļu
- right to choose izvēles tiesība
- **right to claim** prasījuma tiesība
- right to object ierunas tiesība
- right to opt out tiesība atteikties

- right to reclaim atprasījuma tiesība
- rights arising from a contract – no līguma izrietošas tiesības
- rights of an heir mantinieka tiesības
- risk for destruction bojā ejas risks
- risky contract riskants līgums
- rural servitudes lauku servitūti

S

safekeeping – uzglabāšana

safety – drošība

safety of the public – sabiedriskā drošība

sale at auction (§ 2073) –

Sale at auction is an offer regarding property intended for open sale, to enter into a purchase contract with the person who bids the highest price for such property. – pārdošana izsolē

satisfaction – apmierinājums

satisfaction of debt – parāda izpildījums

scientific evidence – zinātniski pierādījumi

seal – zīmogs

secondary heir – pēcmantinieks

securities – vērtspapīri

security – drošība, nodrošinājums

self-defence – pašaizstāvība

self-help – pašpalīdzība

sell on the open market – pārdot par brīvām cenām

separate ownership – mantas šķirtība

separate property – atseviška manta

separate property of a spouse – laulātā atsevišķa manta

separation of the fruits – augļu atdalīšana

servant – kalpotājs

service - pakalpojums

servient immovable property – kalpojošais nekustamais īpašums

servient parcel of land – kalpojošais zemes gabals

servient property – kalpojošās lietas

servitude of right of way – ceļa servitūts

servitude of conducting water – ūdensvada servitūts

servitude of drawing

water – ūdens smelšanas servitūts

servitude of right of use of water – ūdens lietošanas servitūts

servitude (§ 1130) -

A servitude is such right in respect of the property of another as restricts ownership rights regarding it, with respect to utilisation, for the benefit of a certain person or a certain parcel of land. – servitūts

servitudes of buildings – ēku servitūti

set-off - ieskaits

settlement – nolīdzinājums (1343.p.)

settlement (§ 1881) -

A settlement is a contract whereby the contracting parties transform a disputed or otherwise dubious mutual legal relationship into one that is undisputed and undoubted through mutual concessions. — izlīgums

share of an estate – mantojuma daļa

sharecropper – graudnieks

sharecropping contract

(§ 2196) – Pursuant to a sharecropping contract, one party, the sharecropper, undertakes to perform for the other party, the landowner, all the general usual work on the landowner's farm, with the sharecropper's own horse and manpower, and own tools. – graudniecības līgums

ship mortgage – kuģu hipotēka

shore - piekraste

shortage, shortfall – iztrūkums

shortfall as might exist – varbūtējais iztrūkums

signature – paraksts

silence - klusēšana

sister of the whole blood – īstā māsa

social standing – sabiedriskais stāvoklis

solidary liability – solidāra atbildība

solidary obligation – solidāra saistība

sowing – sēšana

special power of attorney – specialpilnvara

specifically expressed
intent - noteikti izteikta
griba

speculative purchase – cerības pirkums

spendthrift lifestyle – izšķērdīga dzīve

Spousal Property Relations Register – laulāto mantisko attiecību reģistrs

spouse - laulātais

standard price – normēta cena

State revenue – valsts ienākumi

stirps (§ 209) – Collectively all of the kindred descended from one common third person are called a stirps. – cilts **stock company** – akciju sabiedrība

storage – uzglabāšana

structure - būve

subject-matter of a contract – līguma priekšmets

subject-matter of ownership – īpašuma priekšmets

sub-lessee – apakšnomnieks

subrogation action – regresa piedziņa (1706.p.), regresa prasība

substance - satura būtība

substance of the rights – tiesību saturs

substantial financial loss – svarīgs mantisks zaudējums

substitute – vietnieks (876.p.)

substitute (§ 477) – For heirs appointed in a will, if they might not want to or for some reason might not be able to accept the inheritance, the testator may appoint a replacement who shall be called a substitute. – substitūts

substitution – substitūcija

sub-tenant – apakšīrnieks

successor to the rights, successor in interest – tiesību pēcnieks

supplier - piegādātājs

supply contract (§ 2107) -

Pursuant to a supply agreement, one party (the supplier) undertakes to deliver to the other party (customer) a particular thing for a certain price. – piegādes līgums

support – uzturs

supporting object – atbalsts

surname – uzvārds

suspensive condition – atliekošs nosacījums

 ${f T}$

take appropriate measures – spert attiecīgus soļus

tangible property – kermeniska lieta

tenant – īrnieks

term – termiņš

term debt – terminēts prasījums

testamentary heir – testamentārs mantinieks

testamentary inheritance – testamentāra mantošana

testamentary instrument – testamentārais rīkojums

testator - testators

threatened harm – piedraudētais ļaunums

threats - draudi

threshing machine – kuļamā mašīna (2209.p.)

through a court – ar tiesas starpniecību

tools and equipment – darba rīki un ierīces

towpath – tauvas josla

trademark – preču zīme

trader – tirgotājs

tradespersons – arodu piekopēji

trading undertaking – tirdzniecības uzņēmums

transfer – nodošana, tālākdošana

transgression of rights – tiesību aizskārums

traveller – ceļotājs

treat equivalently - pielīdzināt

trial – prāva

trustee - aizgādnis

trusteeship - aizgādnība

trusteeship for an estate – mantojuma aizgādnība

unauthorised management – neuzdota lietvedība

unauthorised manager – nepilnvarots lietvedis

unconditional consent – beznosacījuma piekrišana

undivided shares – domājamas daļas

unfair competition – negodīga konkurence

unilateral – vienpusējs

unilateral expression of volition – vienpusējs gribas izteikums

unilateral promise – vienpusējs apsolījums

unilateral transaction – vienpusējs darījums

universal power of attorney – universālpilnvara

unpostponable debt (§ 280) – neatliekams parāds

unreservedly – bez piebilduma

useful expenditures – derīgie izdevumi

usufruct - lietojums

usufructuary pledge – lietošanas ķīla

usufructuary rights – lietojuma tiesība

valid doubt – pamatotas šaubas

valuable property – mantiska vērtība, vērtīgas lietas

value – vērtība

victim – cietušais

violation of rights – tiesību aizskārums

violence – vardarbība

volition – griba

voluntary sale at auction, voluntary auction – labprātīga izsole

wager (§ 2282) – A wager is a contract by which the parties agree, with respect to a disputable assertion, that the party whose assertion is shown to be wrong shall perform something for the benefit of the other party or a third person (Section 1521 and subsequent Sections). – derība

wages for piecework – akorda alga

waive a claim – atteikties no prasījuma

ward - aizbilstamais

water power utilisation installation – ūdensspēka izmantošanas ietaise

wear and tear – nolietošanās

well-founded suspicions – dibinātas aizdomas

wildlife, wild animals – meža dzīvnieki

will – griba (224.p.)

will (§ 418) – Any unilateral instruction which someone has given in case of his or her death regarding all of his or her property or part of some property or regarding specific items of property or rights, shall be called a will. – testaments

withhold - aizturēt

within the widest meaning – plašākā nozīmē

without a special power of attorney – bez sevišķas pilnvaras

work - darbība

written - rakstisks

wrongful acts – neatļautas darbības

wrongful intent – ļauns nolūks

wrongful self-enrichment – netaisna iedzīvošanās

Piezīmēm	

Piezīmēm

Tulkošanas un terminoloģijas centra izdotās grāmatas

Konsolidēts Eiropas Kopienas dibināšanas līgums Rīga, 1999.
Angļu — latviešu lauksaimniecības terminu vārdnīca English — Latvian Glosary of Agricultural Terms Rīga, 2000.
Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmata Translation Handbook for Latvian Legislation Rīga, 2000.
Eiropas Savienības tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmata Rīga, 2000.
Angļu — latviešu Eiropas Savienības primāro tiesību aktu terminu vārdnīca English — Latvian Glossary of EU Primary Legislation Terms Rīga, 2000.
Konsolidēts Eiropas Kopienas dibināšanas līgums un Nicas Līgums Rīga, 2001.
Latvijas Republikas Civillikums The Civil Law of Latvia Rīga, 2001.
Latvijas Republikas Civillikuma terminu vārdnīca The Civil Law of Latvia - Glossary of Terms Rīga, 2001.

Sīkāku informāciju par mūsu izdevumiem varat saņemt:

Tulkošanas un terminoloģijas centrā Elizabetes ielā 41/43, 5. stāvā, Rīgā, LV-1010

Tālrunis: 7331814; http://www.ttc.lv; e-pasts: ttc@ttc.lv